

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Til Kapitel I.

I alle europæiske Lande med Undtagelse af Danmark og Sverige er der hjemlet Staten Eneret til Anlæg og Drift af Telegrafer og Telefoner. Her i Landet staar det derimod enhver frit at foretage Anlæg af den omhandlede Art, for saa vidt disse ikke berøre det Statens Højhedsret undergivne Søterritorium, og under Forudsætning af, at Vedkommende har eller erhverver den for Ledningens Anbringelse nødvendige Raadighed over de Grunde og Ejendomme, som Anlægget berører. Denne Mangel paa Eneret for Staten har dog ikke været følt som et Savn af Betydning, saa længe kun almindelige Telegrafapparater kunde anvendes til hurtig Befordring af Meddelelser paa store Afstande, idet Staten fra Telegrafens Indførelse her i Landet har haft Hovedlinierne i sin Haand, med hvilke den private Foretagsomhed ikke kunde aabne en Konfurrence, fordi den indenlandste Telegrambefordring er lidet lønnende og kræver kostbare Anlæg. Staten har derfor oprindeligt ikke haft Bæmselighed ved at hævde et fattigt Monopol paa Befordring af Meddelelser ved elektriske Ledninger. Efter Telefonens Fremkomst lod det sig imidlertid forudsæ, at dette Forhold vilde blive væsentlig forandret, og der blev derfor i Rigsdagssamlingen 1883—84 fra Regeringens Side foresat et Lovforslag bl. a. om Statstelegrafvæsenets Eneret paa Telegraf- og Telefonanlæg, der indbragtes i Landstinget og, efter at have været undergivet Udvalgsbehandling, ved 3dje Behandling i Tinget blev vedtaget med forskellige Ændringer, hvorimod Forslaget ikke naaede at komme til Behandling i Folketinget. At Sagen ikke senere paa ny er bleven indbragt i Rigsdagen fra Regeringens Side, skyldes forskellige Omstændigheder, blandt hvilke man særlig skal fremhæve, at der under den stærke Udvikling, for hvilken navnlig Telefonen i den mellemliggende Tid har været Genstand, og af Hensyn til de Mangler og Ufuldkommenheder, som have hæftet ved dette Samkvæmsmiddel, formentlig har været god Grund til at forholde sig noget afventende overfor Udviklingens Resultater. Ved de senere Aars tekniske Fremstrid er man imidlertid nu bleven i Stand til at fremstille Telefonanlæg, der yde tilfredsstillende Tjeneste ogsaa paa større Afstande, og som tillade at

betjene et meget stort Antal Abonnenter, medens samtidig Telefonvæsenet har vundet en overordentlig stor Udbredelse. Som Følge heraf og under Hensyn til, at Staten i de sidste Finansaar er kommen i Besiddelse af betydelige internationale og interkommunale Telefonanlæg, maa det Tidspunkt nu anses at være indtraadt, da Tilvejebringelsen af en lov hjemlet Ordning af Statens Forhold til Telefonvæsenet ikke længere bør udsættes, hvilken Anskuelse ogsaa kom til Orde under Folketingets Forhandlinger om Finansloven i forrige Rigsdagsamling, og man har derfor udarbejdet nærværende Lovforslag.

Medens man tror at turde gaa ud fra, at der vil være Enighed til Stede om, at Anlæg og Drift af den egentlige Telegraf bør være udelukkende i Statens Haand, og medens der derfor formentlig neppe vil findes nogen Betænkelse ved at give den altskede værende, gennem Bevillinger paa de aarlige Finanslove staaende fattige Tilstand for Telegrafens Vedkommende retslig Beskyttelse, har der derimod ikke i samme Grad været Enighed om Statens Forhold til Telefonvæsenet, idet der i saa Henseende er kommet Stemmer til Orde for, at Staten istun burde befatte sig med Anlæg og Drift af Telefoner til Umlandet og mellem Landsdelene indbyrdes samt mellem disses større Byer, medens Driften af de lokale Net indenfor de enkelte Landsdele skulde forbeholdes Private eller Kommuner. For en saadan Ordning lader der sig vistnok ogsaa anføre Grunde, der ikke savne Vægt. Det lader sig saaledes næppe bestride, at privat eller kommunal Drift for den lokale Trafik medfører den Fordel, at de lokale Interesser kunne tilfredsstilles lettere og fuldigere, end det kan ske ved Statsdrift, ligesom det ogsaa er muligt, at en for mindre Forhold tilfredsstillende Ordning under visse givne Betingelser kan opnaas billigere ved Private eller Kommuner, end naar Staten skal bygge og drive slige Anlæg. Paa den anden Side medfører en Deling af Telefondriften som den antydede betydelige Ulemper og Bæmseligheder. Det følger af det omhandlede Samkvæmsmiddeles Natur, at der, for at det kan opfylde sin Hensigt — at afgive et paa engang hurtigt og paalideligt Meddelelsesmiddel — maa være en vis Ensartethed til Stede over det hele Anlæg. Langlinierne og de ved samme forbundne Lokalnet danne et sammenhængende Hele, og enhver Mangel